

[Ministeren for offentlige arbejder.]

deres ejendomme er bortfaldet, er grundelsen for at anvende disse særlige kommissioner ikke længere gældende. Det foreslås derfor i § 7, at ekspropriation foretages efter reglerne i forordning af 5. marts 1845, der anvendes ved ekspropriationer til mange andre større anlæg, f. eks jernbaneanlæg, anlæg af lufthavne, militære anlæg, dige- og kystsikringsanlæg, anlæg i henhold til vejkrydsningsloven og beskæftigelseslovene.

Ligesom efter den nugældende lov skal der efter forslaget § 8 ved ekspropriationen ydes fuld erstatning også for skader og ulemper, der rammer ejendomme og virksomheder, hvorfra arealafståelse ikke kræves.

I § 9 foreslås det, at der som rådgivende organ for ministeren i sager om undergrundsforhold kan nedsættes et udvalg, der råder over fornøden sagkundskab.

Der er flere steder i udlandet givet lovbestemmelser, hvorefter mineejere er erstatningspligtige for alle skader, der ved minedriften påføres udenforstående personer eller deres ejendom.

Man har fundet det rimeligt, at en tilsvarende bestemmelse indføres i dansk ret. Efter forslaget § 10 er bevillingshaveren pligtig at erstatte skade, der ved virksomheden påføres anden mands person eller ejendom. Erstatningspligt kan dog bortfalde eller nedsættes, hvis den skadelidte selv forsætligt eller ved grov uagtsomhed har hidført skaden.

Den hidtil gældende lov kunne ved kongelig anordning ændres for Færøernes vedkommende. En sådan anordning er imidlertid ikke udstedt. På grund af de ændringer i styret af Færøerne, der er foretaget siden den nugældende lovs ikrafttræden, har man fundet det rimeligt at foreslå, at den nye lov ikke skal omfatte Færøerne.

Den hidtidige lov var som nævnt tidsbegrænset. Da det i de 18 år, der er gået siden lovens ikrafttræden, har vist sig, at en lovgivning på dette område ikke kan undværes, og da der efter forslaget § 2 ligesom efter den gældende lov vil kunne udstedes bevillinger på indtil 50 år, foreslås det, at den nye lov ikke gøres tidsbegrænset.

I forbindelse med lovforslaget finder jeg det naturligt at nævne, at der ved forhandling mellem regeringen og Danish American Prospecting Co. er opnået enighed om en ny eneretsbevilling, hvis udstedelse afhænger af dette lovforslags skæbne.

Den hidtidige bevillingsbestemmelser er for bedre at kunne svare til det praktiske formål underkastet gennemgribende ændrin-

ger; nye bestemmelser er indføjet, og også ønsker fra bevillingshaverens side, som man har fundet rimelige, er imødekommet. Det forslag, som er blevet resultatet, skulle danne et tilfredsstillende grundlag for samarbejdet mellem den danske stat og bevillingshaveren om efterforsknings- og indvindingsvirksomheden.

Den nye bevilling udstedes til den tidligere bevillingshaver, Danish American Prospecting Co., hvis aktier siden 1938 ejes af det store amerikanske oliefirma Gulf Refining Co., men det må herved fremhæves, at forslaget på dette punkt indeholder en væsentlig ændring i forhold til den hidtidige koncession. Så snart indvinding af et råstof iværksættes, overgår nemlig efter forslaget bevillingen som helhed fra det amerikanske selskab til et her i landet indregistreret aktieselskab. Dette danske selskab finansieres af Gulf-koncernen, og 5 pct. af aktiekapitalen overdrages vederlagsfrit til staten, der ligeledes får en repræsentant i selskabets bestyrelse. Staten vil i det hele taget gennem dette selskab, der i enhver henseende er undergivet dansk lovgivning, i højere grad end hidtil få indseende med bevillingens udnyttelse.

Den nye bevilling skal ligesom den bevilling, der udstedtes i 1938, have en gyldighedsperiode på 50 år. Efterforskningsperioden er fastsat til 10 år, og såfremt der ikke inden 10 år er en indvindingsvirksomhed i gang, bortfalder bevillingen. Bevillingen indeholder desuden bestemmelser til sikring af en effektiv udnyttelse.

Medens den tidligere bevilling gav ret til efterforskning og indvinding af alle de af mineloven omfattede råstoffer i Danmarks undergrund, omfatter den nye bevilling kun visse nærmere angivne råstoffer, nemlig olie, salte, svovl og helium, medens bl. a. kul og alle malme falder uden for bevillingen.

Den staten tilfaldende afgift af olien, der hidtil har været 5 pct. af værdien, men kunne stige til 7½ pct., såfremt forholdene gjorde det muligt, fastsættes efter forslaget straks til 7½ pct. og skal yderligere forhøjes til 10 pct. af værdien, når de efterforskningsudgifter, der er afholdt før indvindingsiværksættelse, er dækket.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at fremhæve, hvad jeg tidligere har sagt her i tinget, at Gulf Refining Co. ved sit køb i 1938 af aktierne i Danish American Prospecting Co. var uvidende om, at der, som det senere er oplyst, må antages at være begået et bedrageri vedrørende det påståede saltfund, der var en forudsætning for bevillingens udstedelse i sin tid.